

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.30.1-2015-08

**IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE
MAMUŠA ZA GODINU ZAVRŠENU SA**

31 DECEMBROM 2015

Priština, Jun 2016

Generalni Revizor Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Kancelarija Generalnog Revizora obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da doprinosimo zdravom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi obavljamo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Kancelarije Generalnog Revizora na direktan način promovišu odgovornost pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Izveštaji koji se izdaju od strane Kancelarije Generalnog Revizora na direktan način promovišu odgovornost pošto oni pružaju osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije i izveštaju o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Mamuša na osnovu savetovanja sa Pomoćnikom Generalnog Revizora, Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije sprovedene pod upravljanjem Direktora Revizije, Astrit Bllaca, podržan od, Kapllan Muhaxheri (Vođa tima), Enver Ramadani i Mexhit Ferati.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
2 Upravljanje.....	11
3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	17
Dodatak I: Pristup i metodologija revizije	26
Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR	27
Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine.....	30

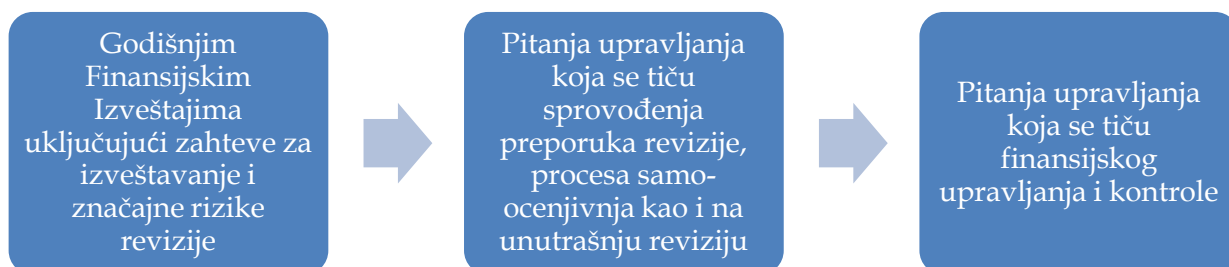
Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu iz revizije godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Mamuša za 2015 godinu – koji određuje mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Zahvaljujemo Predsednika Opštine i njegovom osoblju za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

Pregled finansijskih izveštaja za 2015 godinu je preduzet u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije na Javnom Sektoru (MSRJS). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje smo mislili da su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, datuma 05.11.2015.

Naša revizija se fokusira na:

(Detaljnije pogledajte Dodatak I ovog izveštaja):

Nivo obavljenog rada od strane Kancelarije Generalnog Revizora za izvršenje revizije za 2015 godinu, je utvrđen od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak II objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane Kancelarije Generalnog Revizora.

Mišljenje Generalnog Revizora je:

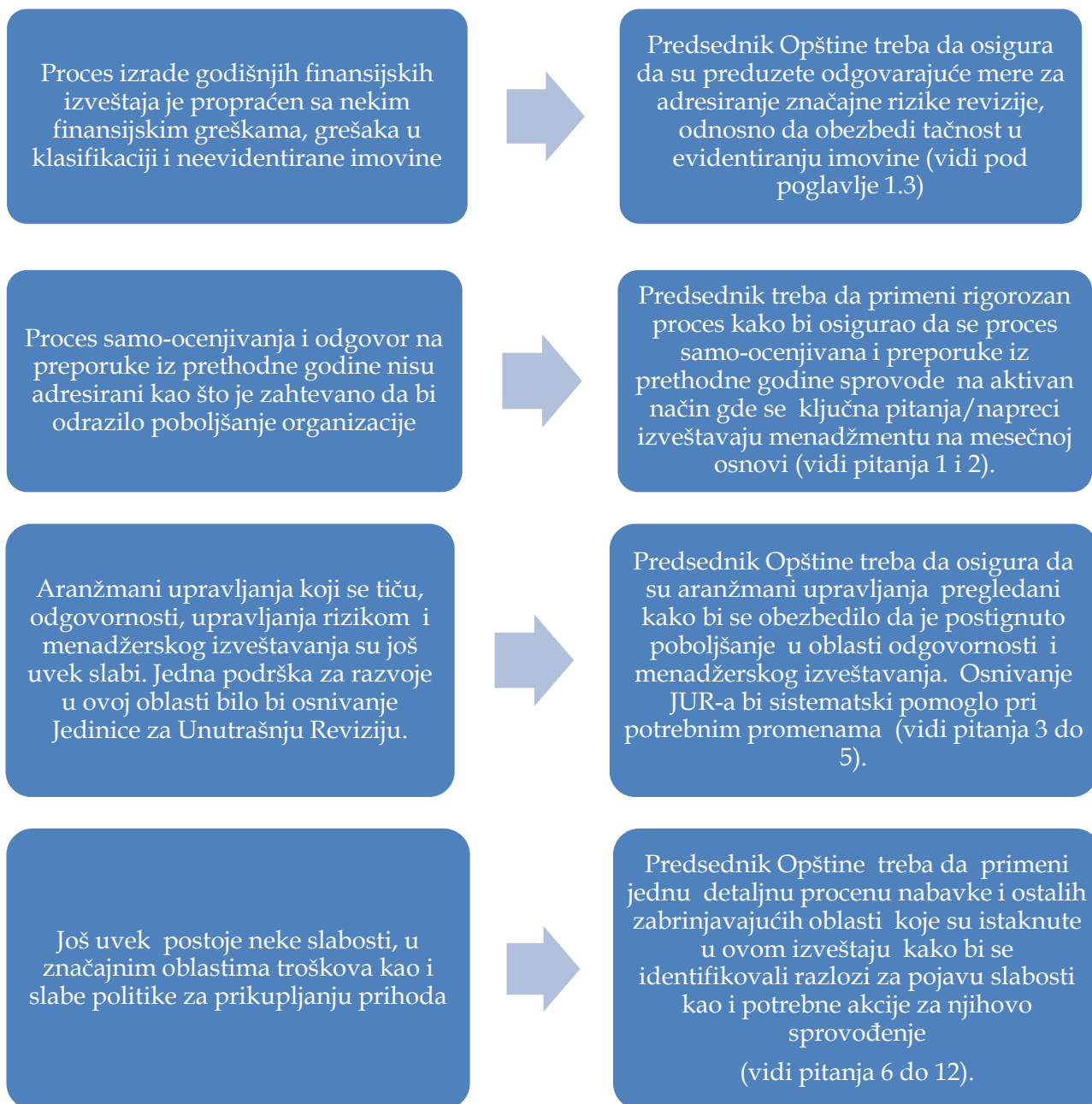
Ne-modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja“, jer naša revizije je identifikovala pogrešno materijalno prikazivanje u GFI u ukupnoj vrednosti od 44,000€. Osim toga, imovina opštine nije registrirana u ISUFK.

Potpuno formulisanje mišljenja je detaljno prikazano u poglavlju 1.2 ovog izveštaja.

Opšti zaključak

Sistem unutrašnje kontrole uspostavljen od strane opštine, funkcioniše efikasno u nekim oblastima, ali i dalje postoje slabosti u nekim značajnim oblastima upravljanja.

Naši glavni zaključci i preporuke su:

Odgovor Menadžmenta-revizija 2015

Predsednik Opštine je uzeo u obzir i saglasan je sa svim našim nalazima revizije i obavezao se da će adresirati date preporuke.

Mi podrazumevamo činjenicu da će Predsednik Opštine:

- Raspravljati o Izveštaju revizije u Skupštini Opštine; i
- Da će do kraja januara 2017 raspraviti u Skupštini Opštine u vezi napretka u sprovođenju Plana Delovanja o preporukama revizije, pre dostavljanja GFI 2016 pri Ministarstvu Finansija.

1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

1.1 Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koja su predstavljena na GFI-a. Mi takođe razmatramo izjavu koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Vladi.

Izjava o predavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da su pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

1.2 Mišljenje Revizije

ZA OPŠTINU MAMUŠA

NE-MODIFIKOVANO MIŠLJENJE SA ISTICANJEM PITANJA

Revidirali smo finansijske izveštaje Opštine Mamuša za godinu završenu 31 Decembra 2015, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj upoređivanja budžetskih iznosa sa aktuelnim iznosima, objašnjavajuće beleške i obelodanjivanja.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji predstavljaju pravilan i tačan prikaz u svim materijalnim aspektima, prijema, isplata i izvršenog budžeta Opštine Mamuša za godinu završenu sa 31. Decembrom 2015, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (računovodstva gotovog novca), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Finansijskim pravilom Ministarstva Finansija br. 03/2013/ o finansijskim izveštajima budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja. Prema etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja Budžetskih Organizacija na Kosovu, KGR je nezavisna od opštine a ostale etičke odgovornosti su ispunjene u skladu sa ovim zahtevima. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Opština je pogrešno prikazivala troškove u ukupnoj vrednosti od 44,000€. Iz kategorije investicija izvršene su isplate za robe i usluge za festival paradajza, obezbeđivanje prostorije opštine, čišćenje ulica, odvoz smeća, ka i neka druga plaćanja, dok nijedan njihov elemenat ne predstavlja uslov biti takav. Glavni razlog za ove greške je ograničen budžet za robu i usluge, od kojih je opština nije bila u stanju da pokrije ove troškove.

Vredi naglasiti da je iznos od 38,000€ u budžetskim tabelama Budžeta 2015 bio odobren kao kapitalne investicije, međutim projekti koji su prikazani u tabelama ne ispunjavaju uslove da se tretiraju kao kapitalni projekti, i greške se tiču početnih planiranja od strane opštine i neadekvatnih odobrenja od strane MF.

Isto tako, da vam skrenemo pažnju na činjenicu da nijedna opštinska imovina nije registrirana u ISUFK. Naše mišljenje nije modifikovano u vezi sa tim pitanjima.

Odgovornost Menadžmenta i odgovornih lica za Upravljanje i Godišnji Finansijski Izveštaji

Predsednik Opštine i Glavni Finansijski Službenik su odgovorni za pripremu i pravilno predstavljanje finansijskih izveštaja prema Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru - (MSRJS) Finansijsko Izveštavanje na osnovu Računovodstva Gotovog Novca, i odgovoran je za unutrašnje takve kontrole koje menadžment odredi kao potrebne za pripremu finansijskog izveštaja bez materijalnih pogrešnih tvrdnji izazvanih prevare ili greškom. To uključuje sprovođenje Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnih Finansijskih i Odgovornosti (sa izmenama i dopunama).

Predsednik Opštine i Glavni Finansijski Službenik su odgovorni za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju godišnjih finansijskih izveštaja

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima. Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i obavimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da li finansijski izveštaji nemaju materijalno pogrešnih prikazivanja

Naš cilj da dobijem razumnu sigurnost o tome da li godišnji finansijski izveštaji generalno ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja, ili zbog prevare ili zbog greške. Razumna sigurnost je jedan visok stepen sigurnosti ali to ne garantuje da će jedna revizija koja se obavlja u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešna prikazivanja kada ona postoji. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti zbog prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, se očekuje da one individualno ili u grupi mogu da utiču na odluke korisnika koje se donose na osnovu ovih godišnjih finansijskih izveštaja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci zavise od procene revizora,

uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima ili usled prevare ili usled greške. U stvaranju tih procena rizika, revizor razmatra unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su pristupačne za okolnosti entiteta, ali ne i za cilj izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnje kontrole entiteta.

Revizija uključuje ocenjivanje prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i ocenjivanje prezentacije finansijskih izveštaja.

1.3 Značajni rizici u GFI

Opis

Na našem Memorandumu o planiranju revizije datuma 05.11.2015, identifikovano je tri rizika za GFI. Ovo su rizici materijalno pogrešnih tvrdnji, koji mogu rezultirati modifikovanim mišljenjem ili isticanjem pitanja. Dva od njih se tiču klasifikacijom troškova i evidentiranju imovine, identifikovani rizici su materijalizovani, jer menadžment nije preduzeo neku meru kako bi adresirali ove identifikovane rizike.

Iz kategorije investicija izvršene su isplate za robe i usluge u vrednosti od 44,000€, za festival paradajza, obezbeđivanje prostorije opštine, čišćenje ulica, odvoz smeća, ka i neka druga plaćanja, dok nijedan njihov elemenat ne predstavlja uslov biti takav.

Opština nema nikakvu imovinu registrovanu u ISUFK.

Treći značajan rizik se tiče predstavljanjem isplaćivanja trećih lica nije materijalizovan, jer je menadžment preduzeo odgovarajuće mere kako bi pravilno tretirao ove isplate.

1.4 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Opština treba delovati u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 03/2013;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Budžetske zahteve;
- Da li su GFI potpisani od strane GFS i Predsednika opštine;
- Da li su GFI pripremljeni na Albanskom i Srpskom Jeziku;
- Dostavljanje redovnih tromesečnih izveštaja Skupštini Opštine; i
- Da li je nacrt završni plan nabavke dostavljen na vreme.

U pogledu kvaliteta GFI, utvrdili smo da je obelodanjivanje imovine nepotpuno, jer je njihova vrednost u GFI nula.

Imajući u vidu gore navedeno, Izjava od strane GAS-a i GFS-a, prilikom dostavljanja nacrt GFI-a Vladi, se može smatrati netačnom jer tokom revizije su identifikovane materijalne greške kao i druga pitanja koja su predstavljena u poglavlju 1.3.

1.5 Preporuke

Preporuka 1 **Visoki prioritet** - Predsednik treba da obezbedi da je izvršena jedna analiza za utvrđivanje razloga o nepravilnom registrovanju troškova u adekvatnim kategorijama. Neophodno je preduzeti odgovarajuće mere u cilju adresiranja uzroka koja su uticala na isticanje pitanja, kao i obezbediti evidentiranje imovine U ISUFK.

2 Upravljanje

2.1 Uvod

Efektivni aranžmani upravljanja su ključni za Opštinu Mamuša kako bi na uspešan način upravljala izazovima sa kojima se suočava za obezbeđivanje pružanja boljih usluga u korist poreskih obveznika i ostalih korisnika usluga.

Ključni pokazatelji u podršci efektivnog upravljanja su i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje u kojoj je meri menadžment posvećen da bi razvio postojeće procese i kontrole.

Na sličan način, kontrolna lista samo-ocenjivanja koja se popunjava od svih budžetskih organizacija obezbeđuje jedan okvir za razvoj proširenih aranžmana upravljanja. Vrlo je važno da su odgovori koji su dati od strane opštine u vezi samo-ocenjivanja podržani relevantnim dokazima.

- Drugi deo pregleda aranžmana upravljanja odražava, pregled:
- oblasti aranžmana upravljanja gde su potrebna važna poboljšanja i tamo gde mi verujemo da naše preporuke mogu podsticati pozitivna poboljšanja; i
- Oblasti finansijskog upravljanja i kontrole, identifikovane preko našeg revizorskog rada uključujući i specifičan rad koji je usmeren ka pitanjima usklađenosti u ključnim sistemima prihoda i troškova (ove oblasti su razmatrane u poglavlju 3 ovog izveštaja).

2.2 Opšti zaključak o upravljanju

Unutar opštine postoji jedan određeni broj slabosti upravljanja, posebno u vezi odgovornosti, upravljanja rizikom i drugi aranžmani koji bi podržali razvoj upravljanja, kao što je efektivan odgovor na preporuke revizije. Kontrolna lista samo-ocenjivanja nije popunjena od strane opštine.

2.3 Preporuke iz prethodne godine

Naš izveštaj revizije za GFI-a Opštine Mamuša za 2014 godinu, rezultirao je sa (15) glavnih preporuka. Opština je izradila Plan Delovanja gde se predstavlja način kako će se adresirati date preporuke. Do kraja revizije za 2015 godinu, dve (2) preporuke su sprovedene; šest (6) su adresirane i sedam (7) nisu još uvek adresirane. Za detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane pogledajte Dodatak III.

Izveštaj revizije za 2014 godinu, nije raspravljan u Skupštini Opštine.

Preporuke

Pitanje 1 - Sprovođenje preporuka iz prethodne godine – Visoki prioritet

Nalaz Sprovedeno je samo jedan deo preporuka iz prethodne godine, jer opština nije pratila neki formalan proces za upravljanje i praćenje načina sprovođenja preporuka Generalnog Revizora.

Rizik Kontinuirane slabosti menadžerskih kontrola i drugih kontrola ključnih finansijskih sistema kao što su: evidentiranje imovine, upravljanja, prihodi, rezultirale su sa:

- Nemogućnosti da menadžment potvrdi potpunost imovine u GFI;
- Slabim upravljanjem što smanjuje mogućnost blagovremenog delovanja menadžmenta nad finansijskim izazovima, koji mogu potencijalno dovesti do finansijskih gubitaka; i
- Kontinuirane organizacione neefikasnosti i nisku vrednost za novac u praksama javnih nabavki.

Preporuka 2 Predsednik Opštine treba da osigura sprovođenje odobrenog akcionog plana, koji određuje tačne rokove za sprovođenje preporuka datih od strane GR, sa identifikovanim odgovornim osobljem, fokusirajući se na početku na oblastima najvećeg značaja.

2.4 Kontrolna Lista samo-ocenjivanja FUK-e

Ministarstvo Finansija je izradila jednu detaljnu listu samo-ocenjivanja za budžetske organizacije kako bi se podržali efektivni aranžmani upravljanja. Za sve preduzete revizije, testirali smo kvalitet upitnika FUK-a za samo-ocenjivanje koji su dostavljeni MF.

Preporuke

Pitanje 2 - Kontrolna lista samo-ocenjivanja - Visok prioritet

Nalaz Opština Mamuša nije ispunila obavezu dostavljanja upitnika samo-ocenjivanja, i zbog toga nismo bili u stanju da ispitamo bilo kakvo ključno pitanje upitnika samo-ocenjivanja povezanim sa određenim komponentama.

Ova situacija je nastala zbog nedostatka jasnoće u opštini koja se tiče značaja ove kontrolne liste i ko je zadužen za izradu i pregled ove liste.

Rizik Neuspeh popunjavanja upitnika za samo-ocenjivanje, osim što je neispunjavanje zakonskog zahteva, ne omogućuje odražavanje prednosti i nedostatke sistema finansijskog upravljanja i funkcioniranje kontrola opštine.

Preporuka 3 Predsednik treba da obezbedi sprovođenje zahteva o popunjavanju upitnika samo-ocenjivanja, kao i proaktivno sistematsko adresiranje oblasti sa slabostima.

2.5 Specifični pregledi upravljanja

Naš rad u posebnim oblastima aranžmana upravljanja je zasnovan preko planiranja revizije, uzimajući u obzir kontekst unutar kojeg deluje opština kao i izazove sa kojima se ona suočava.

2.5.1 Procena Rizika

Očekuje se da sve budžetske organizacije obavljaju procenu rizika. Uputstva koja su utvrđena postupku FUK zahtevaju da registar rizika bude kompletiran za podržavanje efektivnog operativnog i strateškog upravljanja. Ovaj registar identifikuje potencijalne rizike nad kojima se opština izlaže, njegov uticaj, verovatnoću da se rizik materijalizuje, i nivo rizika.

Preporuke

Pitanje 3 – Ne sprovođenje zahteva za Upravljanje rizikom – Visok prioritet

- Nalaz** Opština još uvek nema izrađene politike za procenu, identifikovanje i utvrđivanje rizika posredstvom registra po prioritetu ili vrste. Takođe, nedostaje upravljanje rizicima, koji će pokrivati aktivnosti uključene u planiranje, nadzor i kontrolu aktivnosti koje će adresirati identifikovane rizike u cilju poboljšanja aktivnosti opštine u postizanju određenih ciljeva.
- Rizik** Zbog nedostatka procesa upravljanja rizikom opština se može suočiti sa neočekivanim situacijama. Kao posledica toga, mogu se oštetiti ili da se ne postignu ciljevi postavljeni od strane opštine, kao i smanjenje kvaliteta pružanih usluga.
- Preporuka 4** Predsednik treba što pre usvojiti jednu opštu strategiju upravljanja rizikom, koja će jasno definisati pristup menadžmenta za odgovor na rizike. Osim identifikovanja rizika u operativnom i strateškom nivou, menadžment treba takođe razviti akcioni plan kojim se definišu mere postupanja za sprečavanje i upravljanje mogućih rizika.

2.5.2 Menadžersko Izveštavanje

Menadžment je primenio jedan niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da finansijski sistemi funkcionišu pravilno. Važno je da one uključuju odgovarajuće izveštavanje kod menadžmenta kako bi se omogućio efektivan i blagovremen odgovor prema identifikovanim operativnim problemima.

Preporuke

Pitanje 4 – Slabosti u menadžerskim kontrolama – Visoki prioritet

Nalaz Naš pregled menadžerskih kontrola koje su primenjene u ključnom finansijskom sistemu opštine je istaknuo slabo finansijsko izveštavanje visokog menadžmenta o troškovima i prihodima kao i ne kompletirane analize pružanja usluga. Ovo se desilo jer format menadžerskih izveštaja ne pruža objašnjenja o varijansama u budžetu i da se budžetska previđanja nisu ažurirala na mesečnoj osnovi. Slično tome operativni ciljevi se ne upravljaju na sistematičan način.

Rizik Slab kvalitet finansijskog izveštavanja i aktivnosti kod visokog menadžmenta, umanjuje sposobnost menadžmenta da upravlja aktivnostima opštine na proaktivan način a u isto vreme umanjuje efekat budžetskih kontrola. Ovo može rezultirati neplaniranim deficitom ili suficitom i da uspori akcije koje su potrebne za njihovo adresiranje. To takođe, može imati uticaj da se prihodi ne prikupljaju kao što se očekivalo.

Preporuka 5 Predsednik treba da osigura da je izvršen jedan pregled za utvrđivanje oblika finansijskog i operativnog izveštavanja kod visokog menadžmenta, od kojeg se zahteva da podrži efektivno upravljanje delatnosti i da osigura da je do kraja 2016 godine doneto jedno odgovarajuće rešenje.

2.6 Sistem unutrašnje revizije

Opština nema funkcionalnu unutrašnju revizije. A/U br. 23/2009, reguliše slučajeve kada organizacije nemaju funkciju unutrašnje revizije i nudi druge načine pružanja ovih usluga.

Preporuke

Pitanje 5 - Nedostatak unutrašnje revizije - Srednji prioritet

- Nalaz** Opština nije nastojala da obezbedi usluge unutrašnje revizije preko saradnje sa nekom drugom budžetskom organizacijom ili da traži podršku od Ministarstva Finansija. Prema AU 23/2009 o osnivanju i funkcionalizaciji JUR u javnom sektoru, član 3, stav 2.1 ištiće da javni subjekat koji ima budžet 1 do 3 miliona treba imati jednog unutrašnjeg revizora.
- Rizik** Nedostatak unutrašnje revizije može rezultirati na nastavak ponavljanja slabosti u ključnim sistemima unutrašnje kontrole. Osim toga, može se desiti da menadžment ne identifikuje i reaguje blagovremeno na nepravilnosti i kontrolu slabosti kontrole.
- Preporuka 6** Predsednik Opštine treba da obezbedi ispunjavanje zahteva AU br. 23/2009, odnosno regrutovati unutrašnjeg revizora. Ako se ovaj zahtev ne može ostvariti, onda, usluga unutrašnje revizije se može obaviti od Ministarstva Finansija ili od neke druge opštine. Revizijska usluga će podržati menadžment u donošenju odluka i eliminisanje slabosti.

3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

3.1 Uvod

Naš rad o Finansijskom Upravljanju i Kontroli (FUK) van oblasti Upravljanja koje su naglašene u poglavlju 2, odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova. Kao deo toga mi razmatramo upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudske resurse, imovinu i obaveza.

3.2 Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

Opština shvata značaj jednog adekvatnog i jakog sistema kontrola nad troškovima i приходима. Međutim, kao rezultat ne sprovođenja pravila i uputstava, naša revizija je uočila postojanje nekih slabosti u pogledu usklađenosti, koja se tiču nabavke, prihoda i druge troškove. Ovo odražava nedostatak odgovarajuće kontrole od strane opštine u pomenutim oblastima. Finansijsko upravljanje i efektivna kontrola zahteva procese pregledavanja i prateće uputstvo (standardne procedure delovanja) koje obezbeđuje potpunu primenu lokalnih zakona, unutrašnjih propisa i drugih kontrolnih procesa.

Planiranje i izvršenje budžeta

Mi smo razmotrili izvore budžetskih fondova za opštinu, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Izvori Fondova:	1,403,570	1,446,056	1,359,737	1,309,902	1,051,000
Grant Vlade -Budžet	1,338,701	1,292,102	1,285,758	1,264,363	973,000
Prenete iz prethodne godine ²	0	74,994	59,900	0	58,000
Sopstveni prihodi ³	64,869	64,869	1,300	17,987	19,000
Unutrašnje donacije	0	5,600	5,600	5,150	1,000
Spoljne donacije	0	8,491	7,179	14,402	0

¹ Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

² Sopstveni prihodi opštine koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

³ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

Završni budžet je viši od početnog budžeta za 42,486€. Ovo povećanje je rezultat povećanja unutrašnjih i spoljnih donacija i prenosa sopstvenih prihoda iz prethodne godine u ukupnom iznosu od 272,508€, kao i smanjenje sa odlukom vlade u kategoriji plata u iznosu od 46,599€.

Tokom 2015 godine, opština je izvršila 94% završnog budžeta, u istom nivou u poređenju sa 2014 godinom. Izvršenje budžeta predstavlja jedan visoki nivo izvođenja i ispod se daju objašnjenja za aktuelno stanje.

Tabela 2. Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	1,403,570	1,446,056	1,359,737	1,301,902	1,051,000
Plate i Dnevnice	887,000	840,401	840,401	784,127	682,000
Roba i Usluge	95,740	102,757	100,327	114,566	94,000
Komunalije	23,000	23,000	22,943	21,289	22,000
Subvencije i Transferi	3,000	3,000	3,000	2,976	3,000
Kapitalne Investicije	394,830	476,898	393,066	378,944	250,000

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Uprkos povećanja budžetu za kapitalne troškove u toku godine, stopa potrošnje je 82%. Program Javnih Investicija obuhvata nekoliko projekata u toku iz prošle godine i dva nova projekta za tekuću godinu. Odlaganja u sprovođenju su zbog imovinsko-pravnih problema, što se odrazilo da 62% budžeta za kapitalne investicije bude potrošeno u decembru;
- Smanjenje budžeta za plate i dnevnice u iznosu od 46,599€, je rezultat odluke Vlade u cilju štednje budžeta, što je obrazloženje suficita u ovoj kategoriji; i
- Opština je takođe primila grantove od stranih donatora u iznosu od 191,914€, tako da, izvršenje budžeta je dobro u ovoj oblasti, potrošeno je preko 99%.

Tabela 3. Sopstveni prihodi za Budžet Kosova- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Prijemi	2014 Prijemi	2013 Prijemi
Sopstveni prihodi	64,869	64,869	52,763	62,498	40,000

Sopstveni prihodi u iznosu od 1,300€ kao i 59,900€ od ranije prenetih prihoda potrošeno je za kapitalne investicije, dok ostali deo prihoda u iznosu od 66,557€ preneto je u 2016 godini.

Preporuke

Pitanje 6 - Izvršenje Budžeta - Visoki Prioritet

Rizik Izvršenje budžeta, iako po procentu izgleda dosta visoko, preko 66 hiljada evra sopstvenih sredstava je prenošeno kao neutrošeno, tako da ovaj deo viška je bio van opštinske kontrole.

Rizik Nedovoljan efikasnost u korišćenju raspoloživih sredstava, će dovesti do neispunjenja ciljeva organizacije, posebno u kategoriji investicija kao i finansiranje obaveza tekuće godine iz budžeta sledeće godine.

Preporuka 7 Predsednik Opštine treba osigurati, da se izvršenje budžeta sistematski nadgleda na mesečnoj osnovi, i da ovaj pregled identifikuje i adresira prepreke za sprovođenje budžeta prema planiranom nivou. Tamo gde pretpostavke početnog budžeta su netačne, to bi trebalo da se u potpunosti odražava u položaju završnog budžeta.

3.3 Nabavka

Pravila nabavke imaju za cilj da osiguraju da se javni fondovi koriste na transparentan i efikasan način kako bi se postigla vrednost za novac. Zakonski okvir jasno utvrđuje prava, dužnosti i obaveze svih stranaka koje su uključene u upravljanju nabavkama. To uključuje zahtev za smanjenje rizika za neizvršenje ugovora i njihovog slabog izvršenja. To se postiže primenom jednog režima kažnjavanja u vezi sa slabom performansom kao i preko obezbeđivanja izvršenja.

Preporuke

Pitanje 7 - Slabosti nabavke – Visoki Prioritet

Nalaz Iz pregleda ugovora i isplata identifikovali smo nekoliko zajedničkih slabosti. Posebno, menadžerske kontrole nisu funkcionisale na efektivan način za sprečavanje sledećih slučajeva:

- Račun br. 004-15 za servisiranje i održavanje automobila je primljen sa greškama, tačnije u stavki br.5 ovog računa opisan je akumulator od 301 Ahp u vrednosti od 602 €, dok je u vozilu montiran akumulator od 75Ahp.
- Nakon provere cena robe – pokretnih stolica, cena po komadu je bila 125 €. Prema računu, primljeno je deset (10) takvih, međutim, nakon fizičke kontrole u prisustvu članova komisije, potvrdilo se da nedostaje pet (5) pokretnih stolica.
- Kod ugovora za „Izgradnju poljskih puteva“ i „Snabdevanje lekovima za potrebe CPM“, menadžeri ugovora su vršili i prijem robe.
- Za izgradnju opštinske zgrade je potpisan aneks ugovora dana 23.12.2015 u vrednosti od 2,684 €. Istog dana su prihvaćeni radovi od strane nadzornog organa, isplata je izvršena sutradan.
- Za čišćenje puteva i skupljanje otpada u dosijeu tendera nije jasno specificirano kako će kompanija dobitnik izvršiti usluge. Odgovorni zvaničnici nisu ponudili dokaze ili dnevne izveštaje koji bi potvrdili da su ruže očišćene ili otpad skupljen, na osnovu kojih bi se izvršila isplata.

Rizik Prihvatanje pozicija različitih od ugovorenih, kao i priznavanje izvršenih radova bez osnove, dovodi do potencijalno nepravilnih isplata i do finansijskih gubitaka opštine. Isplata uz nedostatak izveštaja i dokaza koji bi podržavali isto, o izvršenim uslugama, može dovesti do isplate za neizvršene usluge.

Preporuka 8 Predsednik treba da obezbedi pregled identifikovanih slučajeva da bi našao uzroke nastanka i da preduzme odgovarajuće mere za izbegavanje istih u budućnosti. Posebno treba da poveća odgovornost odgovornih osoba bilo u jedinicama zahteva, zvaničnicima nabavke i menadžerima ugovora. Sledstveno, potrebne su dodatne kontrole da bi se obezbedilo održavanje tačne evidencije o izvršenim uslugama od strane operatora.

3.3.1 Nadoknade (plate i dnevnice)

Opis

Opština je za godinu 2015. za ovu kategoriju planirala iznos od 840,401 €, koliko je i potrošila. Plate i dnevnice sa plaćaju preko centralizovanog sistema. Ključne kontrole koje potvrđuju tačnost i potpunost plata kao i popunjavanje platnih lista sa novim zaposlenima, provera dozvoljenog broja i ostale prateće kontrole Ministarstva finansija i prihvatanje budžeta za plate i dnevnice od strane Skupštine Opštine.

Preporuke

Pitanje 8 - Ugovori o posebnim uslugama - Visoki prioritet

Nalaz Zdravstvenim radnicima, koje smo testirali povodom osnivanja radnog odnosa, su izdata imenovanja, a ne radni ugovor kako je predviđeno Zakonom o radu;

U obrazovnom sektoru jedan nastavnik, iako je posedovao ispravan ugovor sa opštinom, je primao naknadu od 01.09.2014 do 01.08.2015 u vrednosti od 408 € mesečno, iz kategorije robe i usluga, a ne posredstvom platne liste na taj način ne plaćajući porez na dobit; i

Dokazi o radnom iskustvu zaposlenih nisu bili prikazani jednom odlukom potvrđenom od strane ovlašćenih zvaničnika, kao osnova plaćanja radnog iskustva.

Rizik Potpisivanje ugovora u suprotnosti sa Zakonom o radu i isplata iz neodgovarajućih kategorija uz neplaćanje poreza na dobit, može dovesti do zakonske tužbe i finansijskog gubitka opštine. Kompenzacija radnog iskustva bez dokaza koji podržavaju isto, dovešće do potencijalno neispravnih isplata.

Preporuka 9 Predsednik treba da osigura da se ugovori potpisuju sa jasnim kriterijumima i na osnovu Zakona o radu. Zvaničnici zaposlenih treba da upotpune dokaze o radnom iskustvu da bi osnovali zakonsku osnovu za izvršenje dodatka za radno iskustvo.

3.3.2 Subvencije i Transferi

Subvencije su kategorija troškova koje opština nepovratno daje određenim korisnicima regulisanih opštinskim odredbama opština je za kategoriju subvencija i transfera za godinu 2015 planirala 3,000€, i sve je potrošeno.

Preporuke

Pitanje 9 - Nedostatak propisa za subvencije - Srednji prioritet

- Nalaz** Opština ni ove godine nije uspela da donese unutrašnje propise za podelu subvencija. U nedostatku propisa, subvencije su dodeljivane na osnovu odluka Skupštine Opštine i sve subvencije su dodeljene porodiljama.
- Rizik** Nedostatak unutrašnjih propisa za podelu subvencija i transfera stvara nejasnoće u određivanju kriterijuma ko može biti korisnik subvencija, u kojem iznosu, u koju svrhu mogu da se dodele subvencije. Ovo povećava rizik da se subvencije ne dodele potrebnim osobama i da se ne postignu objektivni.
- Preporuka 10** Predsednik treba da izradi propis koji će se prihvatiti u skupštini, koji jasno specifikuje kriterijume i procedure za subvencije.

3.4 Prihodi (uključujući sopstvene prihode)

Prihodi realizovani od strane opštine u 2015. godini su bili 52,763€, ili izraženo u procentima oko 81% planiranog budžeta. Prihodi su uglavnom bili realizovani od poreza na imovinu, takse za vršenje delatnosti, administrativne takse itd. Postoji potreba za poboljšanje u nekoliko procedura i kontrola koje se tiču planiranja i skupljanja prihoda, sa ciljem povećanja prihoda i obezbeđenja tačnosti i potpunosti izveštaja.

Preporuke

Pitanje 10 – Neusklađenost između plana i fakturisanja – Srednji Prioritet

Nalaz	<p>Neka od glavnih pitanja identifikovanih kod prihoda su:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tokom 2015. Godine su planirani sopstveni prihodi 64,869€, dok su samo fakturisanje poreza na imovinu i prihodi od takse za vršenje delatnosti (ushtrimin e veprimtarisë së biznesit) bili 52,799€;• Za ovu godinu izdate fakture taksi za vršenje delatnosti su bile 23,858€, za 117 biznisa koji vrše različite delatnosti. prikupljanje sredstava od ovih biznisa tokom ovog perioda je bila samo 640€, ili samo 3%; i• Primetili smo kašnjenja u predaji inkasiranog novca bankama, kao što predviđa uredba o sopstvenim prihodima i uvom slučaju do 15 dana.
Rizik	<p>Planiranje prihoda bez detaljnih analiza i ne delovanje na vreme za inkasiranje prihoda u predvidivom roku, direktno izaziva njihovo smanjenje i rezultuje neuspehom u ispunjavanju objekta određenih od strane opštine. Napredovanje inkasiranih sredstava u banke povećava rizik gubitka i zloupotrebe.</p>
Preporuka 11	<p>Predsednik treba da obezbedi da se u fazi planiranja budžeta iskoriste podaci prethodnih godina i trenutno stanje da bi planiranje bilo što realnije. Pored toga, treba da nadgleda aktualne kontrole primenjene na realizaciju prihoda, i da izbegne mogućnosti zloupotrebe. Inkasirana sredstva u gotovini treba blagovremeno da se predaju u banke, kao što je predviđeno uredbom.</p>

3.5 Imovina i obaveze

3.5.1 Kapitalna i ne-kapitalna imovina

Opis

Upravljanje imovinom u opštini nastavlja da bude izazov. Opština nije registrovala imovinu vredniju od 1,000€ u ISUFK i registraciju imovine ispod 1,000€ u programu E-imovina, dok je imala samo jedan unutrašnji zapis u formi Excel-a.

Preporuka

Pitanje 11 - Ne-registrovanje u ISUFK i E-imovina - Visoki Prioritet

Nalaz	Opština je odredila zvaničnika prihoda, ali on još nije počeo sa računovodstvenim registrovanjem imovine u ISUFK, za imovinu vredniju od 1,000€ i rokom upotrebe dužim od godinu dana. Takođe, zvaničnik prijema ne registruje kupovine u programu E-imovina.
Rizik	Slabo upravljanje imovinskim registrima može da dovede do gubitka ili prisvajanju imovine i pogoršava identifikaciju imovine radi potvrde njihovog postojanja.
Preporuka 12	Predsednik Opštine treba da preduzme mere i da odmah započne registracija imovina, za upravljanje ne-finansijske imovina i zahteva vezanih za registraciju i održavanje istih treba da se primene u potpunosti.

3.5.2 Tretiranje potraživanja

Opština nije uspjela da prikupi sve dugove za koje je nudila usluge. Struktura računa potraživanja sastoji se uglavnom od: Poreza na imovinu i taksi aktivnosti biznisa. Nedostatak adekvatnih politika i konkretnih mera za prikupljanje prihoda je rezultovalo visokim nivoima računa potraživanja.

Preporuke

Pitanje 12 - Nedostatak konkretnih mera za prikupljanje dugova - Visoki Prioritet

Nalaz Totalni dugovi prema opštini, na kraju 2015. godine su bili 209,018€, ili uz značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu od preko 25%. Glavni izazov ostaje inkasiranje taksi od vršenja delatnosti u vrednosti od 130,042€, kao i poreza na imovinu 78,977€. Druga pitanja vezana za račune potraživanja su:

- Tokom provere devet (9) uzoraka poreza na imovinu smo identifikovali sedam (7) poreskih obveznika koji nisu platili porez u potpunosti
- Od proverenih osam (8) uzoraka koji su platili taksu za registraciju vozila, pet (5) od istih iako su imali dugove prema opštini su snabdeveni potvrđama da nemaju obaveze.

Rizik Nedostatak konkretnih mera za inkasiranje računa potraživanja, može dovesti do povećanja ovih računa, i sledstveno tome i do finansijskog gubitka za opštinu. Takođe, ovo smanjuje i fleksibilnost opštine prema planiranim troškovima koji se finansiraju sopstvenim prihodima.

Preporuka 13 Predsednik treba da razmotri stanje ovih računa, da analizira razloge za akumuliranje ovih vrednosti i da preduzme efektivne radnje kako bo maksimizirao nivo inkasiranja. Proces sistemskog nadgledanja politika za povećanje inkasiranja treba takođe da bude deo redovnih razmatranja menadžmenta.

3.5.3 Tretiranje dugova

Izjava ne izmirenih obaveza prema snabdevačima na kraju 2015. godine je bila 30,569€. Ove obaveze su prenesene za plaćanje u 2016. godinu. Obaveze prema kategorijama su: za robu i usluge 23,433€, za komunalije 4,036€, kao i za subvencije 3,100€.

Opština je kontinuirano vršila neke radnje da bi obezbedila dodatne fondove od ministarstva, ali koje nisu rezultovale pozitivnim odgovorom.

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Pristup i metodologija revizije

Odgovornost Revizora i onih koji su odgovorni za upravljanje su detaljno prikazani u Mišljenju koje je utvrđeno u poglavlju 1.2 ovog izveštaja.

Dok je mišljenje revizije ključni rezultat našeg rada, ovaj izveštaj odražava celovitost našeg rada s posebnim fokusom i na Pitanja Upravljanja uključujući i Finansijsko Upravljanje i Kontrolu. Ovo poslednje se zasniva u našem širem programu revizije usklađenosti koja se zasniva na riziku.

Opšti sažetak ima za cilj da prikaže glavne nalaze revizije i ključne akcije za koje se Predsednik Opština treba osigurati da su preduzete zarad adresiranja identifikovanih slabosti upravljanja/kontrole.

Detaljni izveštaj pruža opšti sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na utvrđivanje razloga nalaza revizije i za pružanje odgovarajućih preporuka za njihovo adresiranje. Da bi bio potpuniji, mi smo uključili identifikovana pitanja tokom predrevizije tamo gde je to bilo relevantno. Naši nalazi su definisani kao:

Visokog prioriteta - Pitanja koja se ukoliko ne adresiraju mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja mogu i da ne rezultiraju materijalnim slabosti, ali gde će preduzeta akcija takođe pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta su izveštavani finansijskom osoblju posebno.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva i supstancijalne testove pridružene njima samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionalne.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom “Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora”.

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

- Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i
- Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- Da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- Da se koristi naslov “Naglašavanje Pitanja” ili neki drugi prikladni naslov;
- Da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- Ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodno komuniciranje jednog pitanja, osim one koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi pasus sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj pasus treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine

Komponenta revizije	Date preporuke	Sprovedene preporuke	Delimično adresirane preporuke	Ne adresirane preporuke
Značajni rizici – imovina	Preporuka 1 Predsednik treba da preduzme mere za postavljanje službenika za imovinu. Nakon postavljanja službenika, da se odmah počinje sa registracijom imovine u skladu sa Pravilnikom Br. 02/2013 o upravljanju imovina.			X
Pogrešna klasifikacija troškova u ekonomskim kategorijama	Preporuka 2 Visoki prioritet - Predsednik treba da obezbedi da će se svi troškovi procesirati putem adekvatnih ekonomskih kodova.			X
Proces izrade GFI-	Preporuka 3 Predsednik treba da obezbedi da proces proizvodnje GFI potpuno adresira identifikovane slabosti. Izjava od Predsednika i Glavnog Finansijskog Službenika, gde nacrt GFI dostavljeni u MF treba da se potpiše samo nakon sveobuhvatnog razmatranja od strane menadžmenta u vezi sadržaja i tačnosti GFI-a.	X		
Preporuke prethodne godine	Preporuka 4 Predsednik treba da obezbedi da plan delovanja, odredi tačno vremenski rok za adresiranje preporuka GR-a, sa članovima identifikovanog odgovornog osoblja, sa početnim fokusom na one od najveće važnosti. Sprovođenje ovog plana treba da se sistematski pregleda od strane Predsednika Opštine.		X	

Dobro upravljanje	Preporuka 5 Predsednik treba preduzeti hitne mere i obezbediti da je sprovedena pogodna upravljačka struktura i jedan razvijeni sistem unutrašnjeg izveštavanja, preko kojeg je visoki menadžment informisan o rezultatima, troškovima i kontrolnim slabostima i stvaranje jedne osnove za njihovo aktivno upravljanje.		X Predsednik je počeo redovne nedeljne sastanke sa bordom direktora za poslove i razmatra uopšte probleme.	
Planiranje i izvršenje budžeta	Preporuka 6 Predsednik treba da inicira sistematsku procenu razloga u vezi sa zakašnjenjem izvršenja budžeta za kapitalne investicije u 2014 godine, i da odredi praktične opcije za poboljšanje izvršenja za 2015..		Postoji napredak u izvršenju budžeta u celini, ali postoje stagniranja u kategoriji kapitalnih investicija.	
Prihodi (uključujući sopstvene prihode)	Preporuka 7 Predsednik treba da obezbedi da se registar aktivnih biznisa ažurira na redovnim osnovama, da funkcionalizuje softverski program i da uspostavi tačne evidencije o broju biznisa koji zadužuju Opštini. Odluke o opterećenju porezom da budu u skladu sa pravilima na snazi usvojene od skupštine Opštine, dok zahtevana verifikacija i registracija oporezive imovine da se izvrši na vreme.		Jedan tim koji je formiran da proveri aktivne biznise je dokaz da se počelo sa sprovođenjem ove preporuke.	
Kašnjenje u deponovanju novca u banci	Preporuka 8 Predsednik treba da obezbedi da sav gotovinski novac od taksi i ostalih inkasiranja od građana, unutar zakonom određenih rokova deponuje u najbližoj banci.			X
Nabavka	Preporuka 9 Predsednik treba da obezbedi da neće se ponavljati takva praksa finansiranja i da će se sve isplate izvršiti nakon kompletiranja dokumentacije kao što je predviđeno zakonom.	X		

Slabosti u kontrolama na sprovođenje ugovora	Preporuka 10 Predsednik treba da obezbedi jedan efektivni sistem kontrole u cilju sprečavanja odstupanja od ugovorenih uslova kao kod prijema robe tako i kod isplate cena za tu robu. Gore navedeni slučaj treba istražiti da li je pogrešan ili šta su bili razlozi koji su doveli do nezakonitih isplata.			X
Nadoknade (plate i dnevnice)	Preporuka 11 Predsednik treba da obezbedi da sva zaposlenja nastavnika obavljaju javnim konkursom, i u skladu sa zakonom o radu.		X	
Subvencije i Transferi	Preporuka 12 Predsednik treba da izradi pravilnik i da se odobrava u skupštini, koji jasno specificira kriterijume, procedure za subvencije.			X
Kapitalna i ne kapitalna imovina	Preporuka 13 Predsednik treba da preduzme mere za imenovanje službenika za imovinu. Nakon imenovanja službenika da se počinje sa registracijom imovine u skladu sa uredbom br.02/2013 o upravljanju ne finansijskih imovina.			X
Tretiranje potraživanja	Preporuka 14 Predsednik treba da pokrene proces razmatranja kojim svi računi biti analizirani u pogledu starosti, značajnim iznosima, realnim mogućnostima za prikupljanje i preduzimanje administrativnih mera (ako je potrebno)..		Nakon prelazne revizije, opština je formirala radnu grupu za analiziranje starosti dugova, i pomoću ove Radne grupe je obavila pregled biznisa, i izdala je spisak preduzeća koja nisu aktivni ili ne funkcioniraju uopšte, takav spisak je predat Skupštine Opštine za razmatranje, kako bi se izbrisali.	

Sistem unutrašnje revizije	Preporuka 15 Predsednik treba da obezbedi osnivanje JUR-a i Komiteta za Reviziju u skladu sa zakonom br. 03/L-128 o Unutrašnju Reviziju ili traži rešenje za pružanje tih usluga.			X
Rezime	15	2	6	7